رویش روان شناسی، سال ۸ شماره ۱، شماره پیاپی ۳۴، فروردین ماه ۱۳۹۸
Rooyesh-e-Ravanshenasi, *8*(1), 2019

رابطه مؤلفه های عشق(صمیمیت، شور و شوق، تعهد) با رضایت زناشویی در دانشجویان زن و مرد متأهل

A Study on the Relationship between components of love and marital satisfaction among married students of Male & Female

ایمان مصباح
کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه رازی

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه مؤلفه های عشق(صمیمیت، هوس، تعهد) و رضایت زناشویی در دانشجویان متاهل زن و مرد بود. جامعه مورد مطالعه، شامل کلیه دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد شهرستان اندیمشک که در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ مشغول به تحصیل بودند. از جامعه فوق ۱۰۰دانشجو (۵۰ زن - ۵۰ مرد) به صورت تصادفی ساده به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ و پرسشنامه مثلث عشق استرنبرگ بود. داده ها با استفاده از روش آماری تحلیل همبستگی و آزمون t گروه های مستقل تحلیل شدند. یافته ها نشان داد که بین عشق و مولفه های آن(صمیمیت، هوس و تعهد) و رضایت زناشویی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و مؤلفه صمیمیت بالاترین همبستگی را با رضایت زناشویی دارد($p=۰/۰۰۱$، $r=۰/۷۸۰$). همچنین بین گروه زنان و مردان دانشجو از نظر میزان رضایت زناشویی، صمیمیت و تعهد تفاوت معناداری در سطح ($p<۰/۰۰۱$) مشاهده نشد. ولی بین دو گروه از نظر میزان عشق و شور(هوس) تفاوت معناداری در سطح($p<۰/۰۰۱$) یافت شد. زنان از میزان عشق و شور بیشتری برخوردار بودند.

واژه های کلیدی: رضایت زناشویی، مؤلفه های عشق، دانشجویان متأهل.

Iman Mesbah
MA in family counseling
imanmesbah13@gmail.com

Abstract

The aim of this study was to survey the relationship between components of love and marital satisfaction among married students of Male & Female. Population include all married students Azad university of Andimeshk city in 2016. 100 student (50 Male - 50 Female) were chosen by simple random method .Instruments were Enrich's marital satisfaction questionnaire and Sternberg's Triangular Love Scale. Descriptive statistics, pearson's correlation coefficient and t test were used to analysis of the data. Result showed there is positive and significant relationship between components of love and marital satisfaction and component of Intimacy have the most correlation with marital satisfaction(p=0/001),(r=0/780). Also was not showed satisfaction difference between male and female in marital satisfaction, Intimacy and Commitment (p<0/001). but found satisfaction difference between male and female in components of love and Passion (p<0/001), Fmale have more love and Passion than male.

Keywords: marital satisfaction, components of love, married students.

مقدمه

انسان موجودی اجتماعی است و برای آنکه بتواند نیازهای خود را در قبال تداوم حیات استمرار بخشد به زندگی گروهی و ارتباط با سایر همنوعان خود نیازمند است. از جمله نیازمندی ها، نیازهای روحی و جسمانی است که با ازدواج و تشکیل خانواده برآورده می شود و مهمتر از این تلاش هر یک از زوجین برای حفظ این زندگی مشترک و رسیدن به درجات عالی رضایت بخش زناشویی است تا در سایه این رضایت بتوانند به اهداف مورد نظرشان از ازدواج دست یابند. رابطه زناشویی در زندگی مانند هر رابطه دیگری دارای جنبه های مثبت و منفی می باشد، مهمترین عامل شاخص و تعیین کننده در ازدواج، کیفیت و نوع رابطه بین زن و شوهر است(گاتمن[1]،۲۰۰۲).

رضایت مندی زناشویی یک تجربه شخصی در ازدواج است که تنها توسط خود فرد در پاسخ به میزان لذت رابطه زناشویی قابل ارزیابی است (کاپلان و مادوکس[2]، ۲۰۰۲ به نقل از زارع و جعفرآباد، ۱۳۹۴). این نوع رضایتمندی مهمترین و اساسی ترین عامل جهت پایداری و دوام زندگی مشترک است و زمانی وجود خواهد داشت که وضعیت موجود در روابط زناشویی با وضعیت مورد انتظار منطبق باشد(شاه سیاه

[1]- Gattman
[2]- Kaplan & Maddux

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.6.2]

و همکاران، ۱۳۸۹). رضایت زناشویی ارزیابی کلی ذهنی فرد از رابطه زناشویی و میزان برآورده شدن نیازها، خواسته ها و آرزوهای شخصی و زوجی است(لازاروس وهمکاران به نقل از مطیعی، برجعلی و تقوی، ۱۳۹۳) و به صورت فرایندی است که در طول زندگی زوج ها به وجود می آید و کاهش یا فقدان آن یکی از مهم ترین علل مراجعه زوج ها به مشاوران و درمانگران خانواده می باشد(ستکین و همکاران، ۲۰۱۳). یونگ[1] و همکاران (۲۰۰۳)، از یک سو عوامل درون فردی(ویژگی های شخصیتی، نگرش ها، باورها، ارزش ها و انتظارات) و از سوی دیگر عوامل بین فردی(عشق، تعهد، عواطف و...) را بر میزان رضایت زناشویی موثر می دانند. برگنر[2]، (۲۰۰۰)، نیز یکی از مهم ترین عوامل بین فردی و تعیین کننده رضایتمندی از رابطه زناشویی، را عشق و کیفیت آن عنوان کرد.

عشق مفهومی انتزاعی است و به عنوان پایه ای محکم برای شروع و ادامه روابط زناشویی حائز اهمیت است. عشق ، نیرویی است که ما را به عنوان افرادی واحد، و نوع بشر را در برابر مقاومت طبیعی رکود شخصی به رشد و حرکت وا می دارد. (ادهمی، ۱۳۸۱ به نقل از پک، ۱۹۳۶[3]). عشق بین زوجین چیزی است که علاوه بر آرامش دو طرف بر دیگر افراد خانواده هم تاثیرات مثبتی دارد(ابراهیمی شام اسبی، ۱۳۹۱)، مازلو، عشق را با میل جنسی که یک نیاز فیزیولوزیکی است برابر نمی دانست اما قبول داشت که میل جنسی یک راه برای بیان نیاز عشق است(شولتز و شولتز، ۱۹۸۸، ترجمه سید محمدی، ۱۳۸۵). عشق یک احساس شدید عاطفی است که معمولا نسبت به جنس مخالف صورت می گیرد و به صورا پنهان و آشکار ابراز می ود. این احساس به مرور زمان با کمک تصویرسلزی ذهنی شدت بیشتری می یابد، به گونه ای که کارکرد روانی فرد دست خوش ناهماهنگی می شود و عملکرد روزان را مختل می کند(دغاغله، عسگری و حیدری، ۱۳۹۱).. در زمینه هیجان عشق چندین نظریه وجود دارد که یکی از آنها نظریه مثلثی عشق استرنبرگ(۱۹۸۶) است. او اظهار داشت که عشق یک حالت روان شناختی است که دارای سه بعد صمیمیت[4](بعد عاطفی و هیجانی عشق و اینکه ما نسبت به دیگران احساسات نزدیک و مشترک داشته باشیم)، شور و شوق[5] (موتور محرکه عشق غیر از احساسات جنسی که کاملا در کلمه هوس مستتر است) وتعهد و تصمیم[6] (نیت فرد برای تداوم رابطه واینکه ما تا آخر عمر بخواهیم معشوقمان را حفظ کنیم و برای پایداری تلاش کنیم) است(فرحبخش و شفیع آبادی، ۱۳۸۵؛ دافی و راسبولت[7]، ۱۹۸۵؛ اسپرچر[8]، ۱۹۹۹). از نظر او کسی عاشق است که هر سه مولفه عشق را به اندازه کافی در وجودش پرورش دهد.

در زمینه عشق و رابطه آن با رضایت زناشویی تحقیقاتی صورت گرفته؛

لمیو و هیل[9](۲۰۰۰) سه جزء صمیمیت، شور و اشتیاق و تعهد تئوری استرنبرگ را به عنوان پیش بینی کننده رضایتمندی در زوجین متاهل بیان کرده و جز صمیمیت را دارای بیش ترین قدرت پیش بینی رضایتمندی زوجی عنوان می کنند.

نتایج پژوهش کرافورد[10] و همکاران (۲۰۰۳) نشان دادکه عشق و برابری بهترین پیش بینی کننده های تناوب رابطه هستند و باعث افزایش تعهد در رابطه عاشقانه می شوند.

وایت[11] و همکاران(۲۰۰۴) در یک پژوهش ویژگی های شخصیتی و سازه های(عشق، رضایت از رابطه و صمیمیت) را بر روی ۱۹۶ دانشجوی دختر و پسر رشته روانشناسی دانشگاه آمریکا با ملیت های مختلف بررسی کردند. آنها دریافتندکه بین برونگرایی، توافق پذیری با صمیمیت رابطه مثبت و بین باز بودن نسبت به تجربه و سازه های رابطه(عشق، رضایت از رابطه و صمیمیت) رابطه منفی وجود دارد.

نتایج حاصل از پژوهشی حاکی از آن است که بین عشق و تداوم رابطه ی عاشقانه، رابطه ی مثبت و معنی داری وجود دارد و هرچه قدر عشق و علاقه بین زوجین بیشتر باشد، آنان از تعهد و رضایت مندی زناشویی بیشتری برخوردار خواهند بود(آوربیک[12] و همکاران، ۲۰۰۷).

---

[1]- Young
[2]- Bergner
[3]- Pek
[4]- Intimacy
[5]- Passion
[6]- Commitment & Descision
[7]- Duffy & Rusbult
[8]- Sprecher
[9]- Lemie & Hale
[10]- Crawford
[11]- White
[12]- Overbeak

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.6.2]

ایکرت[1](۲۰۰۹) **در** مطالعات خود که به بررسی رابطه میان صمیمیت، انرژی روانی، نشانه های افسردگی و رضایت زناشویی در دوران پس از زایمان در زوج ها پرداخت، نشان داد که صمیمیت رابطه مثبت معنی داری با میزان رضایت زناشویی دارد.

پژوهش هابر[2] و همکاران(۲۰۱۰) نشان داد که عشق رابطه مستحکمی با رضایت زوجین دارد و یکی از عوامل بسیار مهم در دستیابی به رضایتمندی زناشویی می باشد.

مدونا نیمفا[3] و همکاران(۲۰۱۵) در مطالعات خود این گونه نتیجه گیری می کنند که رابطه معنی دار بسیار قوی و مثبت بین صمیمیت و رضایت زناشویی در هر دو گروه پاسخ دهندگان زن و مرد و همینطور بین سطح شور و تعهد و سطح رضایت زناشویی نیز رابطه معنی دار مثبت وجود دارد.

جعفر زاده فدکی و امانی(۲۰۱۵) در بخشی از پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که رابطه منفی معناداری بین مولفه های عشق و رضایت زناشویی وجود دارد.

نتایج مطالعات(موسوی شیرزاد و بایرامی، ۲۰۱۵) نشان داد که رابطه مثبت و معناداری بین مولفه های هوس و صمیمیتِ عشق با صمیمیت بین زوجین وجود دارد. هم چنین صمیمیتِ زوجین هوس و صمیمیتِ عشق را پیش بینی می کند.

در پژوهشی که به بررسی ارتباط بین اجزاء عشق و رضایتمندی زوجی صورت گرفت نتایج حاصل حاکی از آن است که بین اجزاء عشق و رضایمندی زوجین رابطه مثبت معنی داری وجود دارد و جزء صمیمیت هم در زنان و هم در مردان بالاترین همبستگی را نشان می دهد (حفاظی طرقبه، فیروزآبادی و حق شناس، ۱۳۸۵).

مظاهری و سپاه منصور(۱۳۸۵) در پژوهشی بیان کردند که افزایش صمیمیت و لذت در تعاملات زوجین می تواند موجب رضایت بیشتر از روابط زناشویی گردد و تعهد به تنهایی موجب رضایت زناشویی نمی گردد.

ولی بیگی و همکاران(۱۳۸۷) با توجه به یافته های خود اظهار کردند که از میان عناصر عشق، تنها بین صمیمیت و رضایت از زندگی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد.

واعظی و همکاران(۱۳۸۷) **د**ر تحقیقی عنوان کردند که بین عشق ورزی و رضایتمندی زندگی زناشویی رابطه ی معناداری وجود دارد.

نتایج حاصل از پژوهش دغاغله، عسگری و حیدری(۱۳۹۱) که **به** بررسی رابطه بخشودگی، عشق و صمیمیت با رضایت زناشویی در میان کارمندان دانشگاه آزاد اسلامی شهر اهواز به انجام رسانده بودند، حاکی از وجود رابطه چندگانه میان بخشودگی، عشق و صمیمیت با رضایت زناشویی بود.

در پژوهشی که توسط آذرپور(۱۳۹۳) به منظور بررسی رابطه سبک مولفه های عشق استرنبرگ با رضایت زناشویی دانشجویان متاهل صورت گرفت نتایج حاصل نشان داد که بین مولفه های عشق با رضایت زناشویی دانشجویان رابطه معناداری وجود ندارد.

بهره مند و همکارن(۱۳۹۳) به این نتیجه رسیدند که بین مولفه های عشق(صمیمیت، هوس و تعهد) با رضایتمندی زناشویی رابطه مثبت معناداری وجود دارد. و مولفه صمیمیت بیشترین رابطه را با رضایتمندی زناشویی دارد.

با توجه به پیشینه، در زمینه ارتباط عشق و مولفه های آن(صمیمیت، شور و اشتیاق و تعهد) با رضایتمندی زناشویی پژوهش های زیادی انجام گرفته ولی از آنجا که یافته های حاصل از این مطالعات در برخی پژوهش ها در جوامع مختلف با یکدیگر متفاوت بودند، پژوهش حاضر با توجه به ضرورت امر، بار دیگر به بررسی ارتباط بین مولفه های عشق استرنبرگ با رضایتمندی زناشویی در دانشجویان متاهل پرداخت.

فرضیه های پژوهش:

۱. بین عشق و رضایت زناشویی در دانشجویان زن و مرد متاهل دانشگاه آزاد اسلامی شهرستان اندیمشک رابطه معناداری وجود دارد.
۲. بین صمیمیتِ عشق و رضایت زناشویی در دانشجویان زن و مرد متاهل دانشگاه آزاد اسلامی شهرستان اندیمشک رابطه معناداری وجود دارد.
۳. بین هوسِ(شور و شوق) عشق و رضایت زناشویی در دانشجویان زن و مرد متاهل دانشگاه آزاد اسلامی شهرستان اندیمشک رابطه معناداری وجود دارد.

---

[1]- Eckert
[2]- Huber
[3]- Madonna Nympha

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.6.2]

۴. بین تعهدِ عشق و رضایت زناشویی در دانشجویان زن و مرد متاهل دانشگاه آزاد اسلامی شهرستان اندیمشک رابطه معناداری وجود دارد.
۵. بین عشق و رضایت زناشویی در دانشجویان زن و مرد متاهل دانشگاه آزاد اسلامی شهرستان اندیمشک تفاوت معناداری وجود دارد.

روش

پژوهش حاضر یک پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه ی آماری این پژوهش کلیه دانشجویان زن و مرد متاهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد اندیمشک می باشند که در سال تحصیلی۹۵-۹۴ در این واحد مشغول به تحصیل بودند. نمونه آماری این تحقیق مشتمل بر ۱۰۰ نفر بود(۵۰ نفر زن و ۵۰ نفر مرد) که به روش نمونه گیری تصادفی انتخاب شدند. در نهایت پس از توضیح اهداف مطالعه و ضمن اطمینان خاطر در مورد محرمانه بودن اطلاعات و هم چنین آزاد بودن افراد مورد بررسی به انصراف از تکمیل پرسشنامه ها، در صورت تمایل به همکاری در مطالعه، پرسشنامه ها در اختیار افراد قرار گرفت. ابزار گرد آوری داده ها شامل پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ و مثلث عشق استرنبرگ بود.

ابزار پژوهش

الف- پرسشنامه رضایت زناشویی: پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ توسط اولسِن(۱۹۸۹) تدوین شده است و دارای ۴۷ سوال و ۹ زیر مقیاس شامل موضوعات شخصیتی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت های اوقات فراغت، روابط جنسی، ازدواج و فرزندان، اقوام و دوستان و جهت گیری مذبی می باشد. سوالات بر اساس طیف ۵ درجه ای لیکرت از کاملا مخالفم(۱) تا کاملا موافقم(۵) و تعدادی از سوالات به صورت معکوس نمره گذاری می شوند. اولسِن و لارِنسِن[1](۱۹۸۹) پایایی این پرسشنامه را با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۹۲ گزارش کرده اند. پایایی این پرسشنامه در مطالعه نوربالا و همکاران(۲۰۰۸) با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۹۲ به دست آمد. در مطالعه حاضر پایایی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ و تنصیف به ترتیب ۰/۹۴ و ۰/۹۲ محاسبه شد.

ب- پرسشنامه ی مثلث عشق استرنبرگ: این پرسشنامه با هدف بررسی و ارزیابی ساختار عشق بر اساس مولفه های صمیمیت، هوس و تعهد ساخته شده است. این پرسشنامه دارای ۴۵ سوال و ۳ مولفه ی صمیمیت، هوس و تعهد می باشد که هر مولفه شامل ۱۵ سوال است. نمره گذاری والات بر اساس مقیاس ۹ درجه ای لیکرت از اصلا(۱) تا به طور کلی(۹) صورت می گیرد. کمترین و بیشترین نمره آزمودنی در هر یک از خرده مقیاس ها بین ۱۵ تا ۱۴۵ خواهد بود. نمرات بالاتر به معنای صمیمیت، شور و اشتیاق و یا تعهد بیشتر می باشد. نتایج مطالعاتی که از این پرسشنامه استفاده کرده اند نشان می دهد این مقیاس به عنوان ابزاری روا و پایا در فرهنگ های مختلف کاربرد دارد(لمی و هیل، ۲۰۰۲؛ اینگل و کنِث[2]، ۲۰۰۲). پایایی این پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای مولفه های صمیمیت، لذت و تعهد به ترتیب۰/۹۲، ۰/۸۸ و ۰/۹۲ گزارش شده است(مشاک، ۲۰۱۰). در مطالعه حاضر ضریب پایایی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ و تنصیف به ترتیب ۰/۹۶ و ۰/۸۹ می باشد.

یافته ها

در این پژوهش از دو روش آمار توصیفی(فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و آمار استنباطی(ضریب همبستگی پیرسون و تی مستقل) بهره گرفته ایم و برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار spss21 استفاده شده است.

جدول ۱ میانگین و انحراف معیار بعلاوه بیشترین و کم ترین نمره رضایت زناشویی و عشق(صمیمیت، هوس و تعهد) در دانشجویان متاهل را به صورت کلی و با تفکیک جنسیت نشان می دهد.

[1]- Olson & Larenson
[2]- Engle & kenneth

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.6.2]

جدول۱. میانگین و انحراف معیار آزمودنی ها در متغیرهای تحقیق مربوط به کل نمونه و تفکیک جنسی

شاخص آماری	میانگین	انحراف معیار	تعداد	میانگین	انحراف معیار	تعداد	میانگین	انحراف معیار	تعداد	کمینه	بیشینه
عشق	۳۱۸/۲۴	۵۷/۶	۱۰۰	۳۲۹/۵۸	۶۴/۲	۵۰	۳۰۶/۹۰	۴۸/۲	۵۰	۱۷۰	**۳۹۵**
صمیمیت	۱۰۶/۷۹	۲۲/۴	۱۰۰	۱۱۰/۷۴	۲۳/۲	۵۰	۱۰۲/۸۴	۲۱/۱	۵۰	۵۸	**۱۳۵**
هوس	۱۰۱/۶۸	۲۳/۲	۱۰۰	۱۰۹/۷۶	۲۲/۸	۵۰	۹۳/۶۰	۲۰/۸	۵۰	۴۸	**۱۳۷**
تعهد	۱۰۹/۷۷	۱۸/۱	۱۰۰	۱۰۹/۰۸	۲۱/۲	۵۰	۱۱۰/۴۶	۱۴/۶	۵۰	۵۱	**۱۲۶**
رضایت زناشویی	۱۷۳/۰۲	۲۸/۸	۱۰۰	۱۷۳/۸۴	۲۵/۴۰	۵۰	۱۷۲/۲۰	۳۲/۰۷	۵۰	۱۱۰	**۲۳۳**

یافته های استنباطی مربوط به فرضیه های این پژوهش شامل آزمون همبستگی پیرسون و آزمون تی مستقل می باشد که برای کلیه متغیرهای مورد مطالعه در این پژوهش در جداول ۲ و ۳ با سطح خطای ۰/۰۵ ارائه شده است.

جدول۲. ضرایب همبستگی ساده بین عشق و مولفه های آن با رضایت زناشویی دانشجویان

متغییر	گروه	ضریب همبستگی r	سطح معناداری p	تعداد نمونه n
عشق	زن	۰/۷۹۵	۰/۰۰۱	**۵۰**
	مرد	۰/۶۵۶	۰/۰۰۱	**۵۰**
	کل	۰/۶۹۵	۰/۰۰۱	**۱۰۰**
صمیمیت	زن	۰/۸۱۳	۰/۰۰۱	**۵۰**
	مرد	۰/۷۸۶	۰/۰۰۱	**۵۰**
	کل	۰/۷۸۰	۰/۰۰۱	**۱۰۰**
هوس(شوریدگی)	زن	۰/۷۰۰	۰/۰۰۱	**۵۰**
	مرد	۰/۴۷۳	۰/۰۰۱	**۵۰**
	کل	۰/۵۴۵	۰/۰۰۱	**۱۰۰**
تعهد(تصمیم)	زن	۰/۷۶۴	۰/۰۰۱	**۵۰**
	مرد	۰/۳۵۸	۰/۰۰۱	**۵۰**
	کل	۰/۵۴۸	۰/۰۰۱	**۱۰۰**

به کمک ضریب همبستگی پیرسون ارتباط بین عشق و سه مولفه صمیمیت، هوس و تعهد و تصمیم با نمرات رضایتمندی زناشویی به تفکیک برای دانشجویان زن و مرد و کل نمونه انجام گرفت، که مشخص گردید هم در گروه دانشجویان زن و هم در گروه دانشجویان مرد نمرات عشق و سه مولفه صمیمیت، هوس و تعهد همبستگی مثبت و معنی داری با نمره رضایت زناشویی نشان می دهد. صمیمیت بالاترین همبستگی را در دانشجویان زن با رضایتمندی دارد(r=۰/۸۱۳ ،p=۰/۰۰۱) و عشق در گروه زنان نیز همبستگی معنی داری با رضایت زناشویی نشان می دهد(r=۰/۷۹۵ ،p=۰/۰۰۱) و در آخر مولفه های هوس و تعهد نیز در این گروه با رضایتمندی همبستگی معنی داری دارد(r=۰/۷۰۰ ،p=۰/۰۰۱ و r=۰/۷۶۴ ،p=۰/۱۰۰). در گروه مردان نیز مولفه صمیمیت با رضایت زناشویی بالاترین همبستگی را دارد(r=۰/۷۸۶ ،p=۰/۰۰۱) و ضرایب همبستگی عشق، هوس و تعهد در(p=۰/۰۰۱) نیز به ترتیب عبارت بودند از(r=۰/۶۵۶، r=۰/۴۷۳ و r=۰/۳۵۸) که نشان دهنده همبستگی معنی دار آنها با رضایتمندی زناشویی است (جدول ۲).

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.6.2]

جدول۳. نتایج آزمون t گروه های مستقل برای بررسی معناداری تفاوت میانگین نمرات عشق(صمیمیت، هوس، تعهد) و رضایت زناشویی در دانشجویان زن ومرد.

متغییر	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	اختلاف میانگین ها	درجه آزادی	آزمون t	سطح معناداری	سطح خطا
عشق	زن	۵۰	۳۲۹/۵۸	۶۴/۲	۲۲/۶۸	۹۸	۱/۹۹	۰/۷	۰/۰۵
	مرد	۵۰	۳۰۶/۹۰	۴۸/۲					
صمیمیت	زن	۵۰	۱۱۰/۷۴	۲۳/۲	۷/۹۰	۹۸	۱/۷۷	۰/۰۴	۰/۰۵
	مرد	۵۰	۱۰۲/۸۴	۲۱/۱					
هوس(شوریدگی)	زن	۵۰	۱۰۹/۷۶	۲۲/۸	۱۶/۱۶	۹۸	۳/۶۹	۰/۰۷	۰/۰۵
	مرد	۵۰	۹۳/۶۰	۲۰/۸					
تعهد(تصمیم)	زن	۵۰	۱۰۹/۰۸	۲۱/۲	۱/۳۸	۹۸	۰/۳۸۰	۰/۰۰۱	۰/۰۵
	مرد	۵۰	۱۱۰/۴۶	۱۴/۴					
رضایت زناشویی	زن	۵۰	۱۷۳/۸۴	۲۵/۴	۱/۶۴	۹۸	۰/۲۸۳	۰/۷	۰/۰۵
	مرد	۵۰	۱۷۲/۲۰	۳۲/۰۷					

نتایج جدول ۳ نشان می دهد، بین میانگین نمرات دو گروه زن و مرد دانشجو در رضایت زناشویی، صمیمیت و تعهد تفاوت معناداری وجود ندارد. ولی بین میانگین نمرات دو گروه زن و مرد دانشجو در عشق و شوریدگی تفاوت معناداری یافت شد.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر به منظور بررسی رابطه بین مولفه های عشق و رضایت زناشویی در بین دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد شهرستان اندیمشک انجام شد. که بر اساس یافته های حاصل از فرضیه های پژوهش بین عشق(و مولفه های آن) با رضایت زناشویی دانشجویان زن و مرد رابطه مثبت معناداری وجود دارد. نتایج حاصل از این پژوهش با تحقیقات؛ لمیو و هیل(۲۰۰۰)، وایت و همکاران(۲۰۰۴)، کمپ واینگلز(۲۰۰۷)، ایکرت(۲۰۰۹)، مدونا نیمفا و همکاران(۲۰۱۵)، حفاظی طرقبه، فیروزآبادی و حق شناس(۱۳۸۵)، ولی بیگی و همکاران(۱۳۸۷)، دغاغله، عسگری و حیدری(۱۳۹۱)، بهره مند و همکارن(۱۳۹۳) مبنی بر ارتباط معنی دار مؤلفه های عشق شامل صمیمیت، تعهد و اشتیاق با رضایتمندی زناشویی، همخوانی، و با نتایج پژوهش هایی که توسط آذرپور(۱۳۹۳)، جعفر زادهِ فدکی و امانی(۲۰۱۵) در این زمینه انجام شد، ناهمخوانی دارد.

فرضیه اول پژوهش حاضر مبنی بر وجود رابطه مثبت بین عشق و رضایت زناشویی در دانشجویان زن و مرد، با استفاده از تحلیل همبستگی پیرسون، مورد بررسی قرار گرفت. نتایج رابطه مثبت معنی داری بین عشق و رضایت زناشویی نشان داد. نتایج حاصل از این فرضیه با پژوهش های کرافورد، فینگ، فیشر و دیانا(۲۰۰۳)، آوربیک، کمپ و اینگلس(۲۰۰۷)، پژوهش هابر و همکاران(۲۰۱۰)، واعظی و همکاران(۱۳۸۷)، ردزوران(۲۰۱۰) همخوانی دارد. در تبیین نتایج این فرضیه می توان گفت، یکی از جنبه های مهم ازدواج، بررسی مسائل عاطفی است، چیزی که تحت عنوان عشق از آن یاد می شود و یکی از مولفه های لازم برای ازدواج است(اینگل و کنث، ۲۰۰۲). شکرکن(۱۳۸۲) به نقل از ارونسون(۱۹۹۹)، عشق را برای توصیف روابط متنوعی از قبیل رابطه عشاق، زوج های مزدوج، والدین و فرزندان و دوستان نزدیک بکار می برد. عشق یکی از عوامل بسیار موثر بر میزان رضایت زوجین است و به پابرجایی و استحکام بیشتر بنیاد خانواده کمک می کند. بسیاری از افراد عشق را به عنوان پایه روابط زناشویی در نظر می گیرند(اسودو و آرون، ۲۰۰۹).

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.6.2]

فرض دوم، نتایج به دست آمده از تحلیل همبستگی، رابطه مثبت معنی داری را بین متغیر صمیمیت و رضایت زناشویی نشان می دهد. لذا این یافته وجود رابطه معنی دار میان صمیمیت و رضایت زناشویی را تایید می کند. نتایج حاصل از این فرضیه با یافته های ایکرت(۲۰۰۹) مظاهری و سپاه منصور(۱۳۸۵)، ولی بیگی و همکاران(۱۳۸۷) همخوانی دارد. در تبین این فرضیه می توان گفت، صمیمیت یک نیاز اساسی انسانی است و به عنوان یک فرایند مهم در توسعه روابط دوستانه شناخته شده است. صمیمیت به عنوان نزدیکی، تشابه و رابطه شخصی دوست داشتنی با شخص دیگر است و مستلزم آگاهی، درک عمیق، پذیرش و بیان افکار و احساسات است(باگاروزی، ۲۰۰۱). پاترک و همکاران(۲۰۰۷) معتقدند، زوج هایی که صمیمیت بالاتری دارند ممکن است قابلیت بیشتری در مواجهه با مشکلات و تغییرات مربوط به رابطه خود داشته باشد و در نتیجه رضایت زناشویی بالاتری را تجربه کنند.

در تایید فرضیه سوم و چهارم می توان اظهار کرد، بین هوس(شوریدگی) و تعهد(تصمیم) با رضایتمندی در دانشجویان زن و مرد متاهل رابطه معنی دار مثبتی وجود دارد. به طوری که شور و شوق(هوس) و تعهد بالاتر در زندگی زوجین، رضایت زناشویی بالاتری نیز به همراه خواهد داشت. در تبیین این مولفه ها می توان گفت، استرنبرگ(۱۹۸۶) معتقد بود، جزء شور و اشتیاق جنبه انگیزشی دارد و مبتنی بر انگیزش‌های شهوانی و جذابیت‌های جسمانی و شامل اشتغالات ذهنی مثبت نسبت به معشوق استو تعهد شامل تصمیم های خود آگاهانه و غیرآگاهانه است که فرد برای دوست داشتن دیگری اتخاذ و خود را متعهد به حفظ آن می کند. این بعد جنبه شناختی دارد و در بردارنده تصمیم کوتاه مدت و بلندمدت برای دوست داشتن و مراقبت از معشوق است. ادهمی(۱۳۸۱) به نقل از پک(۱۹۳۶)، تعهد را جزء جدایی ناپذیر هر رابطه دوستدار معرفی می کند. نتایج حاصل از این فرضیه ها با یافته های آکر و دیویس(۱۹۹۲) و کرافورد و همکاران(۲۰۰۳) و گونزاگا و همکاران(۲۰۰۱) موسوی شیرزاد و بایرامی(۲۰۱۵)، مطابقت دارد.

فرضیه پنجم، نتایج بدست آمده از آزمون t گروه های مستقل، تفاوت معناداری در رضایت زناشویی، صمیمیت و تعهد- تصمیمِ عشق بین دو گروه زن و مرد دانشجو را نشان نمی دهد، بنابراین می توان چنین اظهار نمود که زنان و مردان دانشجوی پژوهش حاضر از رضایت زناشویی، صمیمیت و تعهد تقریبا یکسانی در زندگی برخوردار می باشند. و این که مقدار آزمون t بدست آمده برای عشق و شوریدگیِ عشق بین دو گروه زن و مرد تفاوت معناداری را نشان داد. به طوری که می توان با اطمینان ۹۵٪ گفت بین میانگین نمرات عشق و شوریدگیِ عشق در دو گروه زن و مرد دانشجو تفاوت معناداری وجود دارد که این تفاوت به نفع دانشجویان زن در بالا بودن میزان عشق و شوریدگیِ عشق می باشد. بدین معنی که دانشجویان زن متاهل دانشگاه آزاد اندیمشک از عشق و شوریدگیِ عشق بالاتری نسبت به دانشجویان مرد برخوردار می باشند(جدول۳).

به طور کلی می توان گفت در بررسی رابطه عشق و مؤلفه های آن با رضایت زناشویی دانشجویان زن و مرد متاهل دانشگاه آزاد شهرستان اندیمشک رابطه مثبت معناداری وجود دارد و از میان مؤلفه های عشق، صمیمیتِ عشق بالاترین همبستگی را با رضایت زناشویی دارد. و بعد از آن به ترتیب تعهد و شور و اشتیاق با رضایت زناشویی همبستگی بالایی نشان می دهند. در تایید بیشتر این یافته مطالعات بومستیر(۱۹۹۳) نیز بیان می کند که دو جزء شوریدگی(شور و اشتیاق) و تعهد در گذر زمان از جزء صمیمیت نشات می گیرند.

محدود بودن جامعه پژوهش به دانشجویان دانشگاه آزاد شهرستان اندیمشک از محدودیت های این پژوهش بود، لذا در تعمیم نتایج آن باید این نکته را لحاظ کرد و همچنین نقش متغیرهای جمعیت شناختی از جمله سطح اقتصادی و فرهنگی خانواده قابل توجه است. با توجه به وجود رابطه بین رضایت زناشویی و عشق(و مؤلفه های آن) در دانشجویان زن و مرد متاهل در نتایج پژوهش حاضر، پیشنهاد می شود آموزش مهارتهای زندگی زناشویی به زوجین در دستور کار مراکز مربوطه قرار گیرد تا با ارتقا سطح رضایت زناشویی در خانواده ها، سلامت زناشویی نیز بهبود یابد.

منابع

آذرپور، ز. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین سبک های عشق با رضایت زناشویی دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد خمینی شهر. پایان نامه کارشناسی رشته مشاوره و راهنمایی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خمینی شهر.

ارونسون، الیوت. (۱۹۹۹). روانشناسی اجتماعی. ترجمه حسین شکرکن. (۱۳۸۲). تهران: انتشارات رشد.

ابراهیمی شام اسبی،ل. (۱۳۹۱). بررسی رابطه سبک های عشق و سبک های دلبستگی با رضایت زناشویی و کیفیت زندگی در معلمان. پایان نامه کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.6.2]

بهره مند، م. سالاری مقدم، ف. روشن، ف. افضلی، ر. (۱۳۹۳). بررسی رابطه رضایتمندی زناشویی بر اساس مولفه های عشق در زوجین دانشجوی دانشگاه آزاد. کنگره بین المللی فرهنگ و اندیشه دینی.

پک، اسکات.(۱۹۳۶). هنر عاشقی(بحثی در روانشناسی عشق، ارزش های سنتی و تعالی روحی)، ترجمه: زهرا ادهمی.(۱۳۸۱). چاپ سوم، تهران: نشره دایره.

حفاظی طرقبه، م. فیروز آبادی، ع. حق شناس، ح. (۱۳۸۵). بررسی ارتباط بین اجزاء عشق و رضایتمندی زوجی. مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران، دوره شانزدهم، شماره۵۴، صفحات ۱۰۹-۹۹.

دغاغله، ف. عسگری، پ. حیدری، ع. (۱۳۹۱). رابطه بخشودگی، عشقریا، صمیمیت با رضایت زناشویی. یافته های نو در روان شناسی، سال هفتم، شماره ۲۴، صفحات ۶۹-۵۷.

زارع، ب. صفیاری جعفرآباد، ه. (۱۳۹۴). مطالعه رابطه عوامل موثر بر میزان رضایت از زندگی زناشویی در بین زنان و مردان متاهل شهر تهران. مطالعات اجتماعی- روان شناختی زنان، دوره۱۳، شماره ۱، ۱۴۰-۱۱۱

سپاه منصور،م؛ مظاهری،م(۱۳۸۵). مقایسه مؤلفه های سبک های عشق بین افراد متأهل دارای رضایت و عدم رضایت زناشویی، چکیده مقالات دومین کنگره سراسری آسیب شناسی خانواده در ایران، ص ۲۱۸.

شاه سیاه،م ،بهرامی، ف، اعتمادی ،ع، محبی، س .(۱۳۸۹).تأثیرآموزش جنسی بر بهبود رضایت زناشویی زوجین شهر اصفهان،مجله تحقیقات نظام سلامت، ،سال ۶، شماره ۴.

شولتز، دوان؛ شولتز، سیدنی آلن.(۱۹۹۸). نظریه های شخصیت، ترجمه: یحیی سید محمدی. (۱۳۸۵). چاپ نهم، تهران: مؤسسه نشر ویرایش. در دانشجویان زن متأهل دانشگاه الزهرا، چکیده مقالات سومین کنگره ملی آسیب شناسی خانواده، دانشگاه شهید بهشتی تهران،۳۹۶.

فرحبخش، ک. شفیع آبادی، ع. (۱۳۸۵). ابعاد عشق ورزی بر اساس نظریه سه بعدی عشق در چهار گروه از از زوج های در مرحله ی نامزدی، عقد، ازدواج و دارای فرزند، فصلنامه ی علمی پژوهشی دانش و پرورش در روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان(اصفهان)، سال هشتم، شماره ۳.

#مطیعی،ز. برجعلی، ا. تقوی، د. (۱۳۹۳). نقش واسطه ای قصه عشق در رابطه با طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت زناشویی. مجله علوم رفتاری، دوره ۸، شماره ۳، ۲۲۶-۲۱۹.

واعظی، م. خانبانی، م. توکلی، م. خامی، م. (۱۳۸۷). تاثیر عشق ورزی در زضایتمندی زندگی زناشویی. فصلنامه خانواده و پژوهش، سال دوم، شماره۴.

ولی بیگی، م؛ پیوسته، م. (۱۳۸۷)، بررسی میزان و نوع عشق با رضایت از زندگی و سلامت روان(عاظفه مثبت و منفی).

Acker, M. ,& Davis, M. H. (1992). Intimacy, passion and commitment in adult romantic relationships: A test of the triangular theory of love. Journal of social and personal Relationships, 9,1,2-50.

Asodo, K., & Aron, F. E. (2009). Marital satisfaction. Journal of Psychology and Social vol 67: 15-28.

Bagarozzi ,D.(2001).Enhancing intimacy in marriage, 1th ed, philadelphia, brunner, routledge. Behavior Research & Therapy.

Baumeister RF. (1993). Passion, intimacy and ime passionate love as a function of change in intimacy. Pers Soc Psychol Rev, 21: 49-47.

Bergner RM. (2005). Love and barriers to love. An analysis for psychotherapists and others. Am J psychother, 54: 1-17.

Crawford, D. W. , Feng, D. , Fischer, J. L., & Diana,L. K. (2003). The influence of love, equity, and alternative on commitment in romantic relationships. Family and consumer Research Journal,3(3),253-271.

Duffy SM, Rusbult CE.(1985). Satisfaction and commitment in homosexual and hetrosexual relationships. Jomosex, 12: 1-23.

Elham, Sadat Mousavian Shiraz. Mansour, Bayrami . (2015). Prediction of Marital Intimacy based on Lust and Love Intimacy Components. Journal of psychology & behavioral studies. Vol 3(7): 223-228.

Esch, t. & Stefano, G. B. (2005). The neurobiology of love. Neuroendocrinology Letters, 26(3), 175-192.

Esch, T., & Stefano, G. B. (2005). Love promotes health. Neuroendocrinology Letters, 26(3), 264-267.

Engle G, kenneth Ro.(2002). The personality of love: fundamental motives and traits related to component of love. Pensonality & individual differences, 32: 839- 853

Eckert, R. M.(2009). Intimacy, libido, depressive symptoms and marital satisfaction in postpartum couples. Doctoral nursing practice dissertation, Drexel University.

Gottman, John. Murray,James. Swanson,Catherine Tyson,Rebeca. Swanson,Kristin.(2002). The mathematics of marriage, Dynamic Nonlinear Models. Massachussetts Institute of Technoligy. MIT Press.

Gonzaga, G. C. , Keitner, D. , Londahi, E. A. ,& Smith, M. D. (2001). Love and the commitment problem in romantic relations and friendship. Journal of personality and social psychology, 81, 2, 247-262.

Huber, C. H. Navarro, R. L. Womble, M. W. & Mumme, F. L. (2010). Family resiliennce and midlife marital satisfaction. The family Journal: Counseling and Therapy for Couples and Families, 1-10.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-11]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.6.2]

Jafarzadeh Fadaki SM, Amani P.(2015). Relationship of love and marital satisfaction with pornography among married university students in Birjand, Iran. Journal of Fundamentals of Mental Health , 17(5): 240-6.

Kaplan, M., & Maddux, J., E. (2002). Goals and marital satisfaction:nperceived support for personal goals and collective efficacy for collective goals. Journal of Social and Clinical Psychology, 21, 157-164

Lemieax R, Hale JL.(2000). Intimacy, pasio and commitment among married individuals: further testing of the triangular theory of love. Psychol Rep, 87: 94-8

Lemie R, Hale JL.(2002). Cross-sectional analysis of intimacy, passion and commitment, the assumption of the triangular theory of love. Psychol Rep, 90: 109-14.

Madonna Nympha S. Carandang and Isabel Vivien P. Guda.(2015). Indicators of Marital Satisfaction of Batangueño Couples: Components of Love and the Other External Factors in Marriag. International Journal of Information and Education Technology, Vol. 5, No. 1.

Mashak R.(2010). Relationship of love components with marital satisfaction in Ahwaz Islamic Azad University married students. Woman and culture, 2(2): 83-97.

Noorbala AA, Ramezanzade F, Malekafzali Ardakani H, Abedinia N, Rahimi Foroshani A, Shariat M.(2008). The effect of psychiatry interventions on marital satisfaction in infertile couples in a center of investigation healthy fertility. Iranian journal of psychiatry and clinical psychology, 2: 104-11. (Persian)

Olson DH, Larenson AA. (1989). Predicting marital satisfaction using prepares a replication study. J Marit Fam, 15(3): 49-61.

Overbeak B, Kemp B, Engels G.(2007). Two personalities, one relationship: Both partners, personality traits. J Pers Soc Psychol , 79: 251-9.

Overbeak, B. Kemp, B. & Engels. G. (2007). Two personalities, one relationship: Both partners, personality traits. Journal of Personality and Social Psychology, 79, 251-259.

Patrick, S., Sells, J. N. Giordano, F. G. & Tollerud, T. R. (2007). Intimacy, dfferentiation, and personality variables as predictors of marital satisfaction. The Family Journal, 15: 359-367

Sprecher, S.(2002). A study of men and women from different sides of earth determing if men are from mars and women are from vanes in their beliefs about love and romantic relationship. Sex Role, 46(5&6),131- 137.

Sprecher S. (1999). I love you more today than yesterday. Romantic partner's perceptions of change in love and related affect over time. J Pers Soc Psychol, 76: 46-53

Sternberg, R. J. (1986). A triangular theory of love. Psychological review, 93(2), 119

Satkin M, Fathi-Ashtiani A, Ghahvehchi-Hosseini F, Allahverdi S.(2013).Prediction of marital satisfaction via emotional and spiritual intelligence. J Behav Sci, 8:29-35.[Persian]

Sprecher S.(1999). I love you more today than yesterday. Romantic partner's perceptions of change in love and related affect over time. J Pers Soc Psychol, 76: 46-53.

White, J. K., Hendriak, S. S. & Hendriak, C. (2004). Big five personality variables and relationship constructs. Journal of personality of and individual differences, 37, 1519-1530.

Young JE, Klosko JS, Weishaar ME.(2003). Schema therapy: A practitioner's guide. New York: Guilford Press.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-11]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.6.2]

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-11]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.1.6.2]